

2022/2048(INI)

10.11.2022

NUOMONĖ

Konstitucinių reikalų komiteto

pateikta Užsienio reikalų komitetui

dėl 2022 m. metinio pranešimo dėl bendros užsienio ir saugumo politikos
įgyvendinimo
(2022/2048(INI))

Nuomonės referentas: Victor Negrescu

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Konstitucinių reikalų komitetas ragina atsakingą Užsienio reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės mėn. 9 d. Konferencijos dėl Europos ateities išvadas, ypač į jose pateiktus 21, 23 ir 24 pasiūlymus,
 - atsižvelgdamas į savo 2022 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl raginimo sušaukti konventą Sutartims peržiūrėti¹,
- A. kadangi Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 2 straipsnis ir vertybės, normos ir principai, kuriais grindžiama Sąjunga, turėtų būti pagrindinis orientyras nustatant ir įgyvendinant ES užsienio reikalų politiką;
- B. kadangi Sąjunga ir toliau turėtų skatinti dialogą, garantuoti taiką bei taisyklėmis grįstą tarptautinę tvarką stiprindama daugiašališkumą ir toliau plėtodama tvirtais demokratiniiais ir parlamentiniais aspektais pagrįstus išorės veiksmus; kadangi tarptautinio saugumo stiprinimas, tarptautinio bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis skatinimas, demokratijos ir teisinės valstybės principų puoselėjimas ir įtvirtinimas, taip pat pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms išlieka pagrindiniai Sąjungos išorės veiksmų tikslai;
- C. kadangi ES turi gerinti savo gebėjimą greitai priimti veiksmingus sprendimus, visų pirma bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) srityje, laikytis vieningos pozicijos ir reaguodama į krizes veikti kaip tikra pasaulinio masto veikėja;
- D. kadangi neišprovokuotas, nepagrįstas ir neteisėtas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą iš esmės pakeitė saugumo padėtį Europoje, be kita ko, dėl didėjančio nestabilumo ES kaimyninėse šalyse; kadangi dėl šios naujos realybės išryškėja būtinybė prioritetą teikti ES užsienio ir saugumo politikos veiksmingumui ir tuo tikslu didinti ES gebėjimą veikti, siekiant apsaugoti mūsų vertybes ir interesus;
- E. kadangi BUSP srityje sprendžiant dėl klausimų, dėl kurių šiuo metu sprendimai yra priimami vienbalsiai, turėtų palaiapsniui būti pereinama prie kvalifikuotos balsų daugumos taisyklės, be kita priimant sprendimus dėl žmogaus teisių ir sankcijų;
1. mano, kad ES sutarties 21 straipsnio 2 dalis turėtų būti iš dalies pakeista, į BUSP tikslų sąrašą įtraukiant sąvokas „strateginis suverenumas“ ir „strateginis savarankiškumas“, kad ES taptų veiksminga diplomatine ir saugumo veikėja, kurios vykdoma užsienio ir saugumo politika yra grindžiama tvirtais veiksmais, konkrečiomis priemonėmis, strategija, biudžetu ir įsipareigojimais;
 2. primygtinai ragina valstybes nares siekti griežtai taikyti ES sutarties 31 straipsnį, pagal kurį, be kita ko, Tarybai leidžiama kvalifikuota balsų dauguma priimti tam tikrus sprendimus BUSP klausimais, kai tai nėra karinio pobūdžio sprendimai, t. y. visų pirma

¹ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0244.

susijusius su sankcijomis ir žmogaus teisėmis, o ES sutarties 42 straipsnio 7 dalies atveju – pereiti prie griežtesnės kvalifikuotos balsų daugumos; ragina valstybes nares nedelsiant, visų pirma prioritetingose srityse, visapusiškai pasinaudoti ES sutarties 31 straipsnio 3 dalies nuostata dėl pereigos;

3. primygtinai ragina valstybes nares ir Komisiją įvertinti, kaip būtų galima sustiprinti Komisijos pirmininko pavaduotojo / Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (VP/VI) vaidmenį; atkreipia dėmesį į tai, kad tai gali būti padaryta priėmus Sutarties pakeitimą, pagal kurį Komisijos pirmininko pavaduotojas ir Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis būtų paskirtas Sąjungos užsienio reikalų ministru, taptų pagrindiniu Sąjungos išorės atstovu tarptautiniuose forumuose ir turėtų galimybę *ex officio* dalyvauti valstybių narių inicijuojamose arba vadovaujamose derybose; pritaria Sąjungos piliečių raginimui Konferencijoje dėl Europos ateities išreikštam norui, kad ES laikytųsi vieningos pozicijos;
4. apgailestauja dėl ES išorės atstovavimo sudėtingumo ir pabrėžia, kad besidubliuojantys vaidmenys ir veiksmai kenkia ES, kaip pasaulinio masto veikėjos, patikimumui; atsižvelgdamas į tai, pritaria tam, kad ES užsienio politikoje būtų vengiama dubliavimosi ir painiavos; pabrėžia svarbų ES delegacijų vaidmenį vykdamas BUSP, atstovaujant ES vertybėms ir principams užsienyje ir siekiant įgyvendinti ES interesus, be kita ko, pasinaudojant griežtesne Parlamento vykdoma priežiūra; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, jog svarbu, kad ES delegacijoms būtų suteikti būtini ir tinkami ištekliai ir pajėgumai, kad jos galėtų veiksmingai vykdyti savo įgaliojimus;
5. pabrėžia, kad reikia išaiškinti atitinkamus Europos Vadovų Tarybos pirmininko, Europos Komisijos pirmininko ir Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai vaidmenis ir racionalizuoti jų veikimo metodą BUSP srityje; primena, kad remiantis Sutarties nuostatomis vykdyti BUSP pavedama Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai;
6. ragina visus ES sprendimus priimančius asmenis dėti daugiau pastangų kovojant su užsienio dezinformacija, bandymais kištis ir hibridinėmis grėsmėmis, nes tai kenkia Sąjungos gebėjimui veiksmingai plėtoti ir įgyvendinti savo vidaus ir užsienio politiką; mano, kad būtina išplėsti grėsmių, apibrėžtų ES sutarties 42 straipsnio 7 dalyje įtvirtintoje tarpusavio gynybos nuostatoje, taikymo sritį, kad ji apimtų hibridines grėsmes, dezinformacijos kampanijas ir trečiųjų valstybių vykdomą ekonominę prievartą;
7. primygtinai reikalauja užtikrinti Parlamento teisę gauti informaciją BUSP klausimais pagal ES sutarties 36 straipsnį; atkreipia dėmesį į Europos Teisingumo Teismo sprendimus dėl Mauricijaus susitarimo² ir Tanzanijos susitarimo³, kuriais remiantis itin svarbu laiku ir visapusiškai teikti informaciją Parlamentui, kad jis galėtų atlikti savo demokratinės priežiūros ir (arba) patariamąjį vaidmenį BUSP klausimais;

² [2014 m. birželio 24 d. sprendimas, Europos Parlamentas prieš Europos Sąjungos Tarybą, C-658/11, EU:C:2014:2025.](#)

³ [2014 m. birželio 24 d. sprendimas, Europos Parlamentas prieš Europos Sąjungos Tarybą, C-263/14, EU:C:2016:435.](#)

8. primena parlamentinės diplomatijos, kaip užsienio politikos priemonės, svarbą;
9. dar kartą patvirtina, visų pirma atsižvelgdamas į dabartines aplinkybes, savo tvirtą įsipareigojimą siekti Sąjungos partnerystės su Šiaurės Atlanto sutarties organizacija, kuri tebėra labai svarbi Europos saugumui; ragina plėtoti labiau integruotą bendradarbiavimą užsienio ir saugumo politikos srityje su išorės aljansais, pvz., Šiaurės Atlanto sutarties organizacija, ir panašiai mąstančiais demokratiniiais sąjungininkais ir partneriais euroatlantinėje erdvėje, Indijos ir Ramiojo vandenynų regione ir apskritai globaliuosiuose Pietuose, taip pat JT lygmeniu, siekiant skatinti dialogą, taiką ir taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką; pabrėžia bendradarbiavimo su ES šalimis kandidatėmis ir potencialiomis šalimis kandidatėmis užsienio reikalų srityje svarbą; pakartoja, kad remia BUSP politikos derinimą stojimo į ES derybų metu;
10. palankiai vertina Europos politinę bendriją kaip naują neoficialų dialogo ir bendradarbiavimo formatą; yra tvirtai įsitikinęs, kad ES reikia tvirtos vizijos ir bendros strategijos savo vienybei ir sprendimų priėmimo gebėjimams stiprinti, kad būtų pasirengta tolesnei plėtrai; mano, kad bet koks sąveikos su Europos kaimynais projektas neturėtų būti alternatyva vykstančiam derybų dėl stojimo į ES procesui; vis dėlto primena Europos organizacijų, pvz., Europos Tarybos ir Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos, svarbą ir ragina ES institucijas geriau koordinuoti savo veiksmus su atitinkamomis organizacijomis;
11. pažymi, kad Parlamentas aktyviai dalyvauja BUSP taikydamas savo konkrečias priemones; pabrėžia Parlamento demokratizacijos programų, pvz., Jeano Monnet dialogo, kuriomis siekiama skatinti ir stiprinti parlamentų darbą, svarbą ir išskirtinumą; primena, kad visos ES institucijos turėtų dalyvauti ir bendradarbiauti imantis veiksmų ir reaguojant į bendrą demokratijos padėties blogėjimą, be kita ko, vykdant rinkimų stebėjimo, tarpininkavimo ir dialogo veiklą, konfliktų prevenciją, pasinaudojant skiriama Sacharovo premija ir tinklu ir parlamentine diplomatija;
12. mano, kad ES turi reformuoti ir stiprinti savo gebėjimą taikyti sankcijas valstybėms, vyriausybėms, subjektams, grupėms ar organizacijoms, taip pat asmenims, kurie nesilaiko pagrindinių principų, susitarimų ir teisės aktų;
13. pabrėžia, kad ES turi didinti savo BUSP matomumą savo piliečiams ir trečiųjų šalių piliečiams ir tuo tikslu vykdyti geresnį ir labiau strateginį informavimą apie savo išorės veiksmus.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	8.11.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 17 -: 5 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Damian Boeselager, Salvatore De Meo, Pascal Durand, Charles Goerens, Sandro Gozi, Brice Hortefeux, Laura Huhtasaari, Victor Negrescu, Giuliano Pisapia, Paulo Rangel, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Cyrus Engerer, Maite Pagazaurtundúa
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Pablo Arias Echeverría, Sunčana Glavak, Niclas Herbst, Leszek Miller, Iuliu Winkler

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

17	+
PPE	Pablo Arias Echeverría, Salvatore De Meo, Niclas Herbst, Brice Hortefeux, Iuliu Winkler
RENEW	Pascal Durand, Charles Goerens, Sandro Gozi, Maite Pagazaurtundúa
S&D	Gabriele Bischoff, Cyrus Engerer, Leszek Miller, Victor Negrescu, Giuliano Pisapia, Domènec Ruiz Devesa
THE LEFT	Helmut Scholz
VERTS/ALE	Damian Boeselager

5	-
ECR	Jacek Saryusz Wolski
ID	Gerolf Annemans, Laura Huhtasaari
PPE	Sunčana Glavak, Paulo Rangel

1	0
ID	Antonio Maria Rinaldi

Balsavimo pataisymai ir ketinimai dėl balsavimo	
+	Sunčana Glavak, Paulo Rangel
-	
0	

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė